Maria Westerman
erityisasiantuntija
ympäristöministeriö
24.4.2025

Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi neuvoston direktiivin 92/43/ETY muuttamisesta suden (Canis lupus) suojeluaseman osalta (E 27/2025 vp)

Perusta Suomen kannalle

Komissio antoi 7.3.2025 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (jäljempänä ”luontodirektiivi”) muuttamisesta suden (*Canis lupus*) suojeluaseman osalta (COM(2025) 106 final). Ehdotuksen taustalla on Euroopan luonnonvaraisen kasviston ja eläimistön sekä niiden elinympäristön suojelusta tehdyn yleissopimuksen (jäljempänä ”Bernin sopimus”) pysyvän komitean päätös suden suojeluaseman muuttamisesta komission ehdotuksen (COM(2023) 799 final) ja sitä koskevan neuvoston päätöksen (EU) 2024/2669 mukaisesti. Kyseessä on kohdennettu ehdotus, jolla Bernin sopimuksen muutos saatetaan osaksi EU:n lainsäädäntöä suden osalta sekä vastataan tarpeeseen lajin suojeluaseman muuttamiselle ottaen huomioon lajin kannan tilan nykyiset kasvavat kehityssuuntaukset EU:n alueella.

Suomessa susi on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi lajiksi vuoden 2019 kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) uhanalaisuusarvioinnissa. Suomen susikannan tilanne on kuitenkin eri puolilla Suomea erilainen ja erityisesti Lounais-Suomessa susikanta on kasvanut merkittävästi ja reviirien määrä sekä lisääntynyt että tihentynyt. Susikannan useita vuosia kestänyt vahvistuminen erityisesti lounaisessa ja läntisessä Suomessa on johtanut sosioekonomisiin ongelmiin. Säännöllisesti, alueesta riippumatta toistuvia ongelmien aiheuttajia ovat olleet kotieläimille, erityisesti lampaille aiheutetut vahingot, metsästyskoirien menetykset sekä susien aiheuttaman pelon ja uhan takia yleistyneet koulukuljetukset.

Muutos mahdollistaisi joustavamman keinovalikoiman suden aiheuttamien vahinkojen lieventämiseksi kansallisesti edellyttäen, että suden suotuisan suojelun taso tämän sallii. Tarkemmin sanottuna muutos mahdollistaisi metsästyslain 37 §:ssä säädetyn suden ympärivuotisen rauhoituksen poistamisen ja lyhyemmän rauhoitusajan säätämisen metsästysasetuksen 24 §:n nojalla ja suden lisäämisen metsästyslain 10 §:n mukaisten lajien ryhmään, jonka metsästystä rajoitetaan pyyntiluvilla. Suteen ei siten

tarvitsisi niin sanottuna metsästysaikana soveltaa metsästyslain 41 §:n ja 41 a §:n luontodirektiivin 16 artiklaan perustuvaa poikkeuslupamenettelyä.

Eduskunta on hyväksynyt suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamista ja susivahinkojen estämistä koskevassa kirjelmässään EK 41/2022 vp — KAA 4/2020 vp mm. seuraavan lausuman: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto vaikuttaa Euroopan unioniin siten, että susi siirretään koko Suomen osalta luontodirektiivin liitteestä IV liitteeseen V.”

Suomen kanta

Valtioneuvosto on linjannut E-kirjeessä (E 58/2023 vp) Suomen avaintavoitteet EU:n strategiseen agendaan ja tulevan komission ohjelmaan vaikuttamiseksi, että Suomi edistää suurpetoja, erityisesti sutta, koskevan sääntelyn kehittämistä vastaamaan paremmin kantojen nykyistä tilaa.

Suomi tuki komission ehdotusta EU:n kannaksi suden siirtämiseksi Bernin sopimuksen liitteestä II (täysin rauhoitetut eläinlajit) liitteeseen III (suojeltavat eläinlajit) (E 18/2024 vp). Valtioneuvosto on lisäksi muodostanut ennakkovaikuttamiskannat koskien suurpetojen, erityisesti suden, suojelutarpeen tarkistamiseen luontodirektiivissä (E 17/2024 vp) ja komission ehdotus on näiden valtioneuvoston ennakkovaikuttamislinjausten mukainen.

Valtioneuvosto tukee suden siirtämistä luontodirektiivin liitteestä IV (tiukasti suojellut lajit) liitteeseen V (suojellut lajit).

Valtioneuvosto näkee, että komission ehdotus suden suojelustatuksen lieventämisestä on asianmukainen ja tarpeellinen, kun otetaan huomioon erityisesti lajin kannan tilan nykyiset kehityssuuntaukset EU:n alueella sekä se suojelun taso, jonka luontodirektiivin liitteen V mukainen lajien suojelujärjestelmä tarjoaa.

Valtioneuvosto pitää erityisen tärkeänä, että komissio tarkastelee luontodirektiivin liitteiden muutostarpeita tieteellisen ja teknisen kehityksen valossa. Oleellista on, että liitteitä muutetaan tuoreimman tiedon mukaiseksi, jotta lajia koskevien suojelutoimien taso on perusteltu.

Valtioneuvosto näkee, että suurpetopolitiikkaa on hoidettava tavalla, joka huomioi myös sosiaalisen kestokyvyn.